

Literatura catalana: tendències actuals

Codi: 100706

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i Literatura Catalanes	OT	3	0
2500247 Llengua i Literatura Catalanes	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Núria Santamaría Roig

Correu electrònic: Nuria.Santamaria@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha, tret dels purament administratius.

Objectius

El curs es proposa oferir un panorama general dels processos literaris de més abast que es desenvoluparen des del darrer terç del segle XX fins a l'actualitat. L'enfocament s'adscriu de forma prioritària a la Història de la Literatura, això vol dir que des del punt de vista teòric es farà especial atenció al marc cultural, als models de creació literària i a la producció dels autors més emblemàtics o representatius de cada moment. El recorregut històric es complementa amb la lectura i l'anàlisi dels textos proposats al llarg del curs.

A l'acabament del curs, l'estudiant haurà de ser capaç de:

- Situar alguns dels autors més representatius de l'època estudiada en el seu context historicocultural.
- Relacionar els fenòmens literaris de més relleu amb les manifestacions coetànies d'altres sistemes artístics (arts plàstiques, música, etc).
- Ser capaç de construir un discurs crític sobre els textos literaris catalans actuals.

Competències

Llengua i Literatura Catalanes

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.

- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, i redactar anàlisis i identificar models de llengua literària en textos catalans contemporanis.
2. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
3. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
4. Descriure el context històric de la literatura catalana contemporània i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
5. Dur a terme treballs escrits i presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
6. Elaborar, en un nivell avançat, textos crítics sobre les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana contemporània, i redactar assaigs originals i complexos, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període contemporani.
7. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
9. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
10. Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat, i reconèixer amb detall en un text contemporani els trets de la tradició occidental.
11. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica
12. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
13. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
14. Redactar, en un nivell avançat, assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana contemporània, i exposar i argumentar de manera complexa visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana contemporània.
15. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.
16. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Continguts

1. Esbós de les circumstàncies materials del període:
 - 1.1. Entre les escorrialles del franquisme i la transició: de l'essencialisme resistent a l'aspiració normalitzadora.
 - 1.2. L'organització d'un mercat i la incipient política cultural democràtica.
 - 1.3. Pràctiques institucionalitzadores i l'estratificació del mercat.

2. Perspectives i tempteigs conceptualitzadors: l'esmicolament dels ismes.

2.1. Les derives de la postmodernitat.

2.2. (Com) unitats i nínxols literaris: del feminisme a l'autor mediàtic.

2.3. Literatura i noves tecnologies.

2.4. La mort del crític.

3. Poesia:

3.1. Evolucions i transformacions d'algunes poètiques: realismes, poesia de l'experiència, potsimbolismes i vies experimentals. Redescobertes i reaparicions. Noves veus.

3.2. El filó del "Carles Riba". L'eclosió d'una nova lleva.

3.3. Els "imparables" i altres espècies líriques. Línies obertes.

4. Narrativa.

4.1. Exponents d'una narrativa generacional? Textualisme. Els component mítificador.

4.2. La qüestionable dicotomia entre ruralistes i urbans. El conte: modalitats i modes.

4.3. El trencadís dels models del nou segle: reduccions, hibridacions i empelts amb gèneres i subgèneres.

5. Literatura dramàtica.

5.1. Entre el verb i el gest: els epígons brechtians i la creació col·lectiva. Altres evolucions del teatre de text.

5.2. Nous models de teatre comercial. Diversificacions de les dramaturgies no-textuals. Vies de recanvi per al teatre de text.

5.3. Dramatúrgia catalana de tombant de segle: un producte d'hivernacle? La irrupció dels nous realismes.

Metodologia

L'assignatura combina les sessions teòriques, que tenen un caràcter panoràmic i contextualitzador, i els seminaris de lectura, destinats a l'anàlisi dels textos obligatoris i d'altres referències complementàries.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques. Exposició del programa	33	1,32	1, 4, 7, 10, 13
Seminaris: comentari i anàlisi de les lectures proposades	25	1	1, 3, 5, 9, 11, 12, 13, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories. Supervisió d'exercicis i treballs	15	0,6	1, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Documentació i elaboració dels exercicis	25	1	2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16

Estudi	19	0,76	1, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 13
Lectura d'obres, seguint les directrius proposades	30	1,2	1, 8, 9, 10, 11, 13, 15

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades per mitjà de proves i exercicis escrits. Es considerarà també l'assistència i participació activa en les classes.

Components d'avaluació:

1. Control de lectures (prova eliminatòria escrita)
2. Treballs i exercicis (40%)
3. Examen final (50 %)
4. Intervencions i activitats a l'aula (10%)
- (5. En funció del nombre d'estudiants matriculats es pot plantejar un treball col·lectiu)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectures	Eliminatori	1	0,04	8, 11, 13
Examen final	60%	2	0,08	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16
Exercicis	30%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Bibliografia provisional

AADD. 70-80-90, València: Eliseu Climent, 1992.

AADD. La literatura catalana després de Frankfurt, Barcelona: Andana, 2008.

Bou, E. "La Literatura actual". Dins: Molas, J. (dir.) Història de la Literatura Catalana, vol. 11, Barcelona: Ariel, 1988, p. 355-419.

____ (dir.) Panorama crític de la literatura catalana. Segle XX. De la postguerra a l'actualitat. Barcelona: Vicens Vives, 2009.

Broch, A. Literatura catalana dels anys setanta, Barcelona: Edicions 62, 1980.

____ Literatura catalana dels anys vuitanta, Barcelona: Edicions 62, 1991.

____ Forma i idea en la literatura contemporània, Barcelona: Edicions 62, 1993.

Calafat, F. Països de paper. Notes sobre literatura, Catarroja - Barcelona- Palma: Afers, 2013.

Cònsul, I. Llegir i escriure. Papers de crítica literària, Barcelona: La Magrana, 1995.

Fernàndez, J. A. El malestar en la cultura catalana, Barcelona: Empúries, 2008.

Guillamon, J. La ciutat interrompuda. De la contracultura a la Barcelona postolímpica, Barcelona: La Magrana, 2001.

Marrugat, J. Aspectes de la poesia catalana de la postmodernitat, Barcelona: PAM, 2013.

____ Narrativa catalana de la postmodernitat. Històries formes i motius. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2013.

Orja, J. Fahrenheit 212. Una aproximació a la literatura catalana recent. Barcelona: La Magrana, 1989.

Pi de Cabanyes, O.; Graells, G. J. La generació literària dels 70. 25 escriptors nascuts entre 1939-1949, Barcelona: Institució de les Lletres Catalanes, 2004.

Piqué, A.; Salvador, V. Vint anys de novel·la catalana al País Valencià, València: Eliseu Climent, 1992.

Pons, M. (ed.) Textualisme i subversió. Formes i condicions de la narrativa experimental catalana (1970-1985) , Barcelona: PAM - Universitat de les Illes Balears - Càtedra Alcover-Moll- Villangómez, 2007.

Webgrafia

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/>

<http://www.escriptors.com>

<http://www.vilaweb.com/lletres/>

<http://lletra.uoc.edu/>

* Les lectures obligatòries es determinar en començar el curs.

* La bibliografia i els enllaços seran convenientment ampliat per a cada tema del programa.